

Sygn. akt. IC 776/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego (del. do SO) Piotr Czernski

Protokolant: Monika Porębska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 czerwca 2015 roku w L.

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na rzecz powoda Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W. kwotę 846,00 zł (osiemset czterdzieści sześć złotych) z odsetkami ustawowymi:

1) od kwoty 396,00 zł (trzysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) od dnia 5 lipca 2014 roku do dnia zapłaty;

2) od kwoty 450,00 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) od dnia 29 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powoda Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 412,00 zł (czteryście dwanaście złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Sygn. akt IC 776/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 czerwca 2014 r. powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. domagało się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwoty 3.798,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wyjaśniono między innymi, że powód jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Sprawowanie przez (...) zbiorowego zarządzania prawami autorskimi zostało potwierdzone zezwoleniem Ministra Kultury i Sztuki (MP 45, poz. 641 z 1998 r.). (...)owi jako organizacji zbiorowego zarządzania przysługuje domniemanie, że jest upoważniony do zarządzania i ochrony praw autorskich. Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83 ze zm.) ma legitymację czynną w niniejszym procesie.

Pozwana prowadzi w L. przy ul (...) lokal o nazwie „(...)”. Lokal jest nagłaśniany przez publiczne odtwarzanie chronionych prawem autorskim utworów. Kontrole inspektorów (...) u wykazały, że w lokalu odtwarzane są utwory chronione prawem autorskim. Do pozwanej zostało wystosowane pismo informujące o konieczności podpisania umowy licencyjnej. Pozwana jednak nie zareagowała na wezwania i nie podpisała stosownej umowy. Kolejne wielokrotne kontrole lokalu potwierdzały fakt odtwarzania utworów chronionych. Pomimo tego, pozwana nie podpisała stosownej umowy. Do pozwanej skierowane było wezwanie do zapłaty, jednak nie uiszczyła ona należnych wynagrodzeń autorskich. Pozwana świadomie łamie przepisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i wykorzystuje w swoim lokalu utwory chronione prawem autorskim bez stosownej umowy licencyjnej.

Do obliczeń przyjęto stawkę minimalną wynikającą z „Tabeli stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) (O - OG)”. Zgodnie z stawką określoną w Tabeli w mieście powyżej 100 tys. Mieszkańców, przy minimalnej liczbie do 100 miejsc w lokalu, stawka wynosi 183,54 zł ($91,84 + 70 \times 1,31 = 91,84 + 91,70 = 183,54$).

Zgodnie z pkt III 1. Tabeli (...), w przypadku odtwarzania utworów z odbiorników TV, stawkę określoną w Tabeli O (...) podwyższa się o 15%, czyli wynosi ona 211,07 zł, a na podstawie pkt. II.4. Tabeli (...) należność tę należy zaokrąglić do pełnych złotych w dół, czyli miesięczna stawka minimalna dla lokalu pozwanego wynosi 211,00 zł.

Zaległe wynagrodzenia autorskie z tyt. odtwarzania utworów chronionych w w/w lokalu obejmują okres IX 2013 - V 2014 i wynoszą: $9 \text{ m-cy} \times 211,00 \text{ zł} = 1.899,00 \text{ zł}$

Powód ma prawo, na podst. art. 79 ust. 1 b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, żądać podwójnej wysokości stosownego wynagrodzenia, które wynosi: $2 \times 1.899,00 = 3.798,00 \text{ zł}$, czyli ogółem do zapłaty 3.798,00 zł. (k. 2-4)

Nakazem zapłaty z dnia 30 czerwca 2014 roku wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwoty dochodzone pozwem (nakaz zapłaty - k. 23).

W sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu wyjaśniono między innymi, że roszczenie powoda jest nieudowodnione. Zarówno notatka służbowa z dnia 13 września 2013 r., jak i protokół kontroli dołączone do pozwu, a stanowiące jedyny dowód na rzekome odtwarzanie utworów chronionych prawami autorskimi wskazują, że inspektorzy (...) dokonywali kontroli jedynie w lokalu (...), który jest odrębnym lokalem od lokalu „(...)”, którego dotyczy niniejszy pozew.

Z kolei przyjęta stawka minimalna wynikająca z „Tabeli stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) (O-OG)” jest zawyżona. Powód przyjął stawkę minimalną, mnożąc stawkę właściwą dla miasta powyżej 100 tys. mieszkańców i minimalną liczbę miejsc siedzących w lokalu w liczbie 100. Tak wyliczona stawka nie ma podstawy faktycznej. W przedmiotowym lokalu „(...)”, miejsc siedzących dla klientów jest tylko 54, a nie 100, jak przyjął powód. Stawka zatem powinna wynosić 123,28 zł ($91,84 \text{ zł} + 24 \times 1,31 \text{ zł} = 123,28 \text{ zł}$).

Roszczenie powoda jest niezasadne również z uwagi na fakt, że w dniu 10 marca 2014 roku pozwana zawarła umowę z (...) Sp. z o.o., zgodnie z którą (...) Sp. z o.o. udzielił (...) Sp. z o.o. pozwolenia (licencji) na publiczne odtwarzanie utworów z dostarczonych przez Licencjodawcę nośników, lub z komputera, do którego Licencjobiorca skopiuje otrzymany materiał z nośników Licencjobiorcy lub ze strumienia radia internetowego Licencjodawcy, wyłącznie w miejscach wyszczególnionych, tj. m.in. w lokalu „(...)”.

Ponadto pozwana nigdy nie odtwarzała i nie pozwalała personelowi na odtwarzanie muzyki chronionej prawami autorskimi w swoich lokalach, w tym również radia. Co więcej, pracownicy dokładnie wyszukują utwory, które mogą być odtwarzane w restauracji bez naruszenia praw autorskich lub co do których prawa autorskie wygasły, m.in. korzystając ze źródeł internetowych takich jak [http://\(...\)](http://(...)) muzyka na licencji C. C.. (sprzeciw - k. 27-28)

W piśmie procesowym z dnia 26 listopada 2011 roku powód dokonał zmiany powództwa, wnosząc o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwoty 6.864,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwany dowodzi odrębności dwóch lokali „(...)” i (...), czego powód nie kwestionuje. Dotychczas kwota żądana pozwem została obliczona przy uwzględnieniu 100 miejsc siedzących, których to liczba odzwierciedla łączną liczbę miejsc w obu wymienionych lokalach. W pozwie wskazano omyłkowo, że dochodzona kwota wynika z faktu odtwarzania utworów chronionych jedynie w lokalu „(...)”, jednakże przyjęta do obliczeń tej kwoty stawka jednoznacznie wskazuje, że żądana przez powoda kwota dotyczyła obu lokali, a stawka została obliczona dla łącznej liczby miejsc w obu lokalach. Przyjęcie takiego rozwiązania było wynikiem uwzględnienia stanowiska T. M. wyrażonego przez niego przy podpisaniu umowy licencyjnej z dnia 26 września 2008 roku. Podpisana była bowiem jedna umowa na prowadzone przez niego lokale. Prokurent pozwanego, T. M., podnosił w niniejszym postępowaniu fakt odrębności obu lokali i wykorzystywania w nich utworów chronionych na innych polach eksploatacji i dlatego powód zdecydował o dokonaniu obliczenia stawki odrębnie dla każdego z prowadzonych przez pozwanego lokali w następujący sposób:

- Lokal (...) – według zeznań T. M. w lokalu znajduje się jedynie odbiornik TV, za pomocą którego odtwarzane są utwory chronione. W lokalu znajduje się 12 stolików po 4 miejsca, łącznie 48 miejsc. Do obliczeń przyjęto stawkę minimalną wynikającą z tabeli stawek wynagrodzeń Autorskich Stowarzyszenia (...) ((...)). Zgodnie z nią w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców, przy 48 miejscach w lokalu, stawka wynosi 115,42 zł. W przypadku odtwarzania utworów z odbiorników TV stawkę określona w tabeli podwyższa się o 15% i wynosi ona 132,73 zł i należność tę należy zaokrąglić do pełnych złotych w dół. Miesięczna stawka minimalna dla lokalu pozwanego wynosi zatem 132,00 zł. Zaległe wynagrodzenie autorskie z tytułu odtwarzania utworów chronionych obejmuje okres od września 2013 roku do maja 2014 roku i wynosi 1.188,00 zł. Powód ma prawo żądać potrójnej wysokości wynagrodzenia które wynosi 3.564,00 zł. Pozwany nie udowodnił, iż z odbiornika TV nie były odtwarzane utwory chronione. Prokurent pozwanego potwierdził, że wydarzenia sportowe są odtwarzane z odbiornika TV na pełnej fonii, a odtwarzanie reklam podlega ochronie realizowanej przez Stowarzyszenie (...).

- Lokal „(...)”, w którym organizowane są imprezy karaoke. Zgodnie z przywołaną tabelą stawek wynagrodzeń autorskich za publiczne odtwarzanie utworów z nośników obrazu i dźwięku podczas takich imprez jest naliczana stawka minimalna w wysokości 50,00 zł. Zgodnie z informacjami umieszczonymi na portalu społecznościowym, w okresie objętym pozwem od września 2013 roku do maja 2014 roku odbyły się tam 22 imprezy. Powód ma prawo na podstawie art. 79 ust.1 b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych żądać potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia, które wynosi 3.300,00 zł.

Zaległe wynagrodzenie autorskie z tytułu odtwarzania utworów chronionych w obu lokalach wynosi 6.864,00 zł. (pismo – k. 72-74)

Pełnomocnik pozwanego otrzymał odpis pisma obejmującego rozszerzenie powództwa w dniu 28 listopada 2014 r. (przyznanie – k. 113)

Strona pozwana nie uznała powództwa. (k. 151v)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 września 2008 r. pomiędzy T. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) a powodem zawarta została umowa licencyjna na publiczne odtwarzanie utworów w lokalu „(...)” przy ul. (...) w L. o liczbie miejsc siedzących 100. Umowa sporządzona została na jeden lokal z łączną liczbą ilości miejsc, pomimo tego, że faktycznie pod wskazanym adresem funkcjonują dwa odrębne lokale z oddzielnymi wejściami, które łączy przejście służbowe dla personelu. W pubie (...) jest 12 stolików po 4 miejsca, łącznie jest tam 48 miejsc siedzących. Podpisanie umowy

miało miejsce na prośbę ówczesnego właściciela T. M. z uwagi na fakt, iż zawarcie odrębnych umów na dwa lokale skutkowałoby zwiększeniem stawek licencyjnych. Od 2011 roku oba lokale prowadzi pozwana spółka, nie nastąpiły w nich jednak istotne zmiany organizacyjne, a oba lokale tworzą jedno przedsiębiorstwo. (umowa - k. 45, zeznania świadków: W. M., T. M. – k. 65)

W dniu 13 września 2013 r. podczas kontroli przeprowadzonej w lokalu pozwanej spółki inspektor (...) Stowarzyszenia (...), W. M., sporządził notatkę służbową, w której stwierdził, iż w lokalu (...) publicznie rozpowszechnia się chronione utwory muzyczne za pomocą odbiornika TV. Emitowana była muzyka oraz reklamy. W pomieszczeniu nie było innych urządzeń emitujących dźwięk. W lokalu byli goście i dźwięk był dla nich słyszalny. W. M. nie był jednak w stanie stwierdzić, czy dźwięk był emitowany z telewizora czy innego urządzenia. (notatka – k. 8, zeznania świadka W. M. – k. 65, 150v, 151).

Pismem z dnia 16 września 2013 r., powód poinformował (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w L. o konieczności zawarcia umowy licencyjnej na odtwarzanie utworów chronionych prawem autorskim w lokalach (...) i „(...)” w L. w terminie 7 dni od daty otrzymania tego pisma. Ponownie do zawarcia umowy licencyjnej powód wezwał pozwaną pismem z dnia 29 listopada 2013 roku, żądając jednocześnie odesłania wypełnionego wniosku o podpisanie umowy licencyjnej w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma oraz informując, iż jest to kolejne pismo, a w przypadku braku reakcji zostanie naliczone odszkodowanie należne twórcom z tytułu odtwarzania utworów chronionych, zaś w przypadku dalszego uchylania się od zawarcia umowy sprawa dotycząca odszkodowania zostanie przekazana na drogę postępowania sądowego. (pisma - k. 9, 10)

Podczas jednej z przeprowadzonych czynności kontrolnych inspektor terenowy W. M. sporządził protokół wykorzystania utworów chronionych przez (...), nieopatrzony początkowo datą, w którym stwierdził, iż w lokalu (...) przy ul. (...) w L. od września 2013 r. do kwietnia 2013 r. miało miejsce bezumowne wykorzystywanie utworów „(...)” i (...), a także wskazał na prowadzenie imprez karaoke. Obecny podczas tej kontroli pracownik lokalu – barmanka - odmówił podania swojego nazwiska. Po przeprowadzeniu kontroli W. M. wpisał w jego treści prawdziwą datę kontroli – 25 kwietnia 2014 r. Omawiany protokół został sporządzony faktycznie w lokalu „(...)”, podczas imprezy karaoke. W okresie od września 2013 r. do maja 2014 r., w tym w dniu 25 kwietnia 2014 r., W. M. podczas kontroli stwierdził, że w lokalu „(...)” faktycznie odbyły się trzy imprezy karaoke. (protokół – k. 11, 77, zeznania świadka W. M. – k. 65, 151)

W dniu 4 marca 2014 roku powód sformułował pisemne wezwanie pozwanej Spółki do zapłaty tantiem w wysokości 2.532,00 zł, należnych na podstawie art. 79 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tytułem odszkodowania za bezprawne korzystanie z utworów słownych, muzycznych, słowno – muzycznych w okresie od września 2013 r., do lutego 2014 roku w lokalu (...) i „(...)” przy ul. (...) w L. do 15 marca 2014 roku. (wezwanie - k. 12)

Odbiornik telewizyjny w lokalu (...) umieszczony był w części ogólnodostępnej dla klientów, ale zgodnie z zaleceniami właściciela powinien mieć wyciszoną fonię. Odtwarzany w tym lokalu obraz lub dźwięk nie mógł być słyszany w drugim z lokali, tj. „(...)”. Fonia była odtwarzana z reguły z urządzenia typu wzmacniacz podłączonego do urządzenia z dostępem do Internetu. W okresie od września 2013 roku do 30 maja 2014 roku na portalu społecznościowym „facebook” pozwana Spółka zamieściła informacje o organizacji w lokalu „(...)” 22 imprez karaoke (zeznania świadka - T. M. – k. 65, wydruki z portalu internetowego – k. 80-95).

W dniu 10 marca 2014 r. pomiędzy (...) Spółką z o.o. w K. a pozwanym zawarta została umowa pisemna umowa, na podstawie której udzielono pozwanemu pozwolenia (licencji) na publiczne odtwarzanie utworów z dostarczanych przez licencjodawcę nośników lub komputera. (umowa – k. 29-30).

Strona powodowa posługuje się zatwierdzoną w dniu 26 marca 2008 roku uchwałą Zarządu Stowarzyszenia (...) dotyczącą tabeli stawek wynagrodzeń autorskich za publiczne odtwarzanie utworów z nośników dźwięku i za pomocą urządzeń służących do odbioru programów radiowych w obiektach gastronomicznych O- (...). Stawki wynagrodzeń autorskich są ustalane w formie miesięcznego ryczałtu. Wysokość stawki ryczałtowej jest zależna od: liczby miejsc w obiekcie, wielkości miejscowości (liczby mieszkańców), rodzaju obiektu gastronomicznego. Stawki wynagrodzeń

autorskich ustalone w tabeli nie obejmują podatku od towarów i usług. Należności z tytułu wynagrodzeń autorskich wyliczone na podstawie tabeli zaokrąglą się do pełnych złotych według zasady: do 0,50 zł w dół, powyżej 0,50 zł w górę. Ponadto strona powodowa posługuje się również zatwierdzoną w dniu 14 kwietnia 2010 roku uchwałą Zarządu Stowarzyszenia (...) tabelą stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) za publiczne odtwarzanie utworów z nośników obrazu i dźwięku podczas imprez karaoke O- (...) oraz tabelą stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) zatwierdzoną uchwałą Zarządu z dnia 14 kwietnia 2010 roku za publiczne odtwarzanie utworów za pomocą urządzeń służących do odbioru programów telewizyjnych (...) (tabele stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) - k. 13-16, 17-18, 78-79)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów lub ich odpisów i kopii oraz zeznań świadków. Sąd obdarzył wiarygodnością dowody z dokumentów, z których wynika, że pozwana nie posiadała do 10 marca 2014 roku (biorąc pod uwagę okres objęty żądaniem powódki) podpisanej jakiegokolwiek umowy licencyjnej, zawartej czy to z powodem czy jakimkolwiek innym podmiotem na odtwarzanie muzyki w swoim lokalu, oraz to jakie są stawki wynagrodzeń autorskich strony powodowej za publiczne odtwarzanie utworów, w tym również podczas imprez karaoke. Natomiast jeśli chodzi o notatkę i protokół kontroli, które przedłożyła strona powodowa, to ich treść mogła stanowić podstawę ustaleń faktycznych tylko w części.

Świadek W. M., który uczestniczył w kontroli obu lokali słyszał odtwarzaną muzykę i w jednym przypadku zapisał utwory, które zidentyfikował. Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka, jest to bowiem doświadczony pracownik strony powodowej, który kontroluje poszczególne lokale, w celu sprawdzenia, czy nie jest w nich naruszane prawo autorskie. Oceny tej nie podważa również okoliczność, iż w sporządzonej notatce oraz protokole wymieniony jest jedynie lokal (...). Świadek bowiem w sposób konsekwentny zeznawał, że omyłkowo traktował oba lokale jako jeden. Spostrzeżenia tego świadka można odnieść na gruncie jego zeznań odrębnie do każdego z lokali. W ocenie Sądu, gdyby faktycznie świadek nie stwierdził publicznego odtwarzania utworów muzycznych, nie miałby podstaw ani do sporządzenia notatki służbowej, ani powrotu do tego samego lokalu ze stosownymi formularzami protokołu kontroli, a w konsekwencji powód nie kierowałby od pozwanej Spółki żądań zawarcia stosownej umowy licencyjnej.

Za wiarygodne Sąd uznał też zeznania świadka W. M., iż w lokalu „(...)” w analizowanym okresie odbyły się trzy imprezy karaoke z publiczną emisją utworów chronionych. Świadek stwierdził to osobiście podczas kontroli. Przy czym, pomimo wykazania przez pozwaną, iż od dnia 10 marca 2014 r. korzystała z licencji wynikającej z umowy zawartej ze Spółką (...), to pozwana nie wykazała jednak, że w ramach imprez karaoke wykorzystywała wyłącznie utwory objęte tą licencją, a także jakie to były konkretnie utwory, w tym, że licencja ta obejmowała utwory wymienione w protokole z 25 kwietnia 2014 r. (por. treść umowy – k. 29)

Natomiast w świetle zaprzeczeń strony pozwanej należy uznać, że strona powodowa nie udowodniła, aby w okresie, którego dotyczy żądanie powództwa, doszła do skutku większa liczba imprez tego typu (więcej niż trzy). Informacje na portalu społecznościowym z jednej strony były bowiem informacją o planowanych imprezach, które mogły się faktycznie nie odbyć, a z drugiej strony niewątpliwie miały cechy zabiegów marketingowych, mających zachęcać do udziału w imprezach karaoke i niekoniecznie musiały stanowić odbicie rzeczywistego stanu rzeczy.

Należy też zauważyć, iż świadek T. M. przyznał w swych zeznaniach, że w lokalu (...) jest włączony odbiornik telewizyjny, którego fonia jest jednak całkowicie wyciszona. Jedynym wyjątkiem są wydarzenia sportowe, podczas których dźwięk telewizora jest włączony. Świadek nie wykluczył jednak w sposób jednoznaczny, że pod nieobecność zarządu pracownicy lokali mogli włączyć muzykę z innego źródła niż źródło internetowe, z którego obowiązani są korzystać. Po analizie zeznań świadka W. M. oraz treści notatki z dnia 13 września 2013 r. oraz braku podstaw do stwierdzenia, iż w lokalu znajdowało się inne źródło emisji dźwięku, Sąd doszedł do przekonania, że przynajmniej w tym jednym dniu w lokalu (...) miało miejsce publiczne odtwarzanie chronionych utworów muzycznych za pomocą odbiornika TV. Brak jest natomiast podstaw do uznania, iż tego rodzaju emisja miała miejsce w sposób ciągły w okresie od września 2013 r. do kwietnia 2014 r., tak jak stwierdzono w protokole kontroli z dnia 25 kwietnia 2014 r. Brak możliwości ustalenia takiej ciągłości wynika zresztą z zeznań świadka W. M., który wprost stwierdził: „Ja nie twierdzę, że istnieje ciągłość” (k. 151).

Biorąc pod uwagę powyższe dowody, w omawianym zakresie Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków A. G., T. M. oraz przesłuchanej w charakterze strony A. M., w których zupełnie negowano naruszenie praw autorskich chronionych przez powoda.

Sąd dopuścił dowody zawnioskowane przez powoda i pozwanego po złożeniu pozwu i sprzeciwu z dwóch przyczyn. Po pierwsze, ich przeprowadzenie stało się potrzebne z uwagi na zmianę powództwa i treść zeznań świadka W. M., a także na relatywnie złożony stan faktyczny sprawy. Po drugie, przeprowadzenie wspomnianych dowodów nie prowadziło do zwłoki w rozpoznaniu sprawy, w rozumieniu art. 207 § 6 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹, organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwanymi dalej „organizacjami zbiorowego zarządzania”, w rozumieniu ustawy, są stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy. Organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jest więc stowarzyszenie, które uzyskało zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego na podjęcie działań zastrzeżonych w ustawie dla organizacji zbiorowego zarządzania.

Z kolei zgodnie z art. 105 ust. 1 tej samej ustawy, domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania.

Niewątpliwym jest, iż strona powodowa takie zezwolenie Ministra Kultury i Sztuki uzyskała i wobec tego posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie. Z kolei pozwany nie podważył domniemania prawnego, iż powódka posiadała uprawnienie do zarządzania i ochrony utworów emitowanych w jej lokalach. Natomiast powódka nie ma obowiązku wykazywania praw do konkretnych utworów².

Strona powodowa zarzuciła pozwanej spółce, iż w okresie od września 2013 roku do maja 2014 roku w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą w lokalach „(...)”, a po modyfikacji powództwa również w lokalu (...) w L. publicznie rozpowszechniała utwory chronione przez stronę powodową, nie posiadając ważnej umowy licencyjnej legalizującej takie działanie.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że pozwana Spółka (...) w opisanych wyżej przypadkach odtwarzała w należącym do niej lokalu (...) muzykę nie mając zawartej ze stroną powodową stosownej umowy licencyjnej, a ponadto urządziła w lokalu „(...)” o okresie objętym pozwem imprezy karaoke połączone z analogiczną emisją utworów muzycznych chronionych prawami autorskimi.

Pozwana Spółka swoim działaniem – udostępnianiem muzyki w należących do niej lokalach (...) i „(...)” doprowadziła do rozpowszechnienia utworów, a jak wskazuje art. 6 ust.1 pkt 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie. W pojęciu rozpowszechniania utworu mieści się publiczne udostępnienie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. Pozwana odtwarzając muzykę w należącym do niego lokalu gastronomicznym niewątpliwie publicznie ją rozpowszechniała, ponieważ każdy, kto w lokalu znalazł się mógł bez żadnych przeszkód ją usłyszeć. Pozwana spółka nie posiadała wymaganej umowy licencyjnej zawartej ze stroną powodową.

W myśl art. 79 ust. 1 pkt 3 ppkt b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa: naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Z roszczeniami wymienionymi w art. 79 wystąpić może organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (co wynika z art. 105 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych) w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem. Naruszeniem autorskich praw majątkowych jest takie działanie, które można kwalifikować jako wkroczenie w zakres cudzego prawa majątkowego (monopolu eksploatacyjnego na konkretny utwór). Naprawienie szkody może nastąpić poprzez zapłatę ryczałtowej sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Ustawodawca ma w tym przypadku na myśli wynagrodzenie za zgodę na korzystanie analogiczne do tego, jakie skutkowało naruszeniem prawa autorskiego³.

Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 24 ust. 2 Prawa autorskiego, posiadacze urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego mogą za ich pomocą odbierać nadawane utwory, choćby urządzenia te były umieszczone w miejscu ogólnie dostępnym, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.

W tym kontekście w orzecznictwie wypowiedziano słuszne poglądy zwracając m.in. uwagę, że bezwzględne prawo twórcy do wynagrodzenia za korzystanie z jego utworu wiąże się, z tym że powinien on zawsze partycypować w korzyściach osiągniętych przez inne osoby, co do zasady, włączenie utworu w prowadzoną działalność zarobkową oznacza osiągnięcie korzyści w sposób pośredni, bo każde korzystanie z utworów chronionych dla realizacji celów komercyjnych stanowi jeden z elementów prowadzonej działalności gospodarczej i łączy się z osiągnięciem korzyści. Należy jednak mieć na uwadze, że przewidziana powołanym przepisem (art. 24 ust. 2 u.p.a.p.p.) możliwość wykazania nieosiągnięcia korzyści majątkowej nie może być pustym zapisem, zakłada, że mogą istnieć takie sytuacje, w których nie zachodzi nawet pośredni wpływ odbioru nadawanych w programie radiowym utworów na powodzenie prowadzonej działalności. Pozwany przedstawił dowody wskazujące na brak związku z prowadzoną działalnością opisanego odbierania utworów nadawanych w programach radiowych oraz możliwości osiągnięcia z tego tytułu jakichkolwiek korzyści majątkowych. Rzeczą powoda utrzymującego, że zachodzi związek odbierania nadawanych utworów z działalnością pozwanego i jej efektem, było wskazanie w czym wyraża się korzyść pozwanego⁴.

Dla przykładu też w przypadku, gdy w sklepie jest włączone radio, właściciel ma obowiązek płacić za nadawanie utworów, o ile nie udowodni, że nie przysparza mu to korzyści majątkowych⁵.

Zgodnie z konstrukcją art. 24 ust. 2 ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych publiczny odbiór tylko wtedy jest dozwolony, jeśli nie łączy się z nim osiągnięcie korzyści majątkowych. W myśl ogólnej reguły dowodowej z art. 6 k.c. zaistnienie przesłanek do zastosowania tego wyjątkowego przepisu powinien więc udowodnić korzystający z utworów. Przyjęcie innego rozkładu obowiązku dowodowego jest niedopuszczalne ze względu na to, że art. 24 ust. 2 wprowadza wyjątek od prawa wyłącznego, i to korzystający z tego wyjątku musi udowodnić, że działanie jego mieści się w dozwolonych kryteriach. Sytuacje, w których odtwarzanie "niedramatycznych" utworów muzycznych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie będzie łączyć się z korzyściami majątkowymi dla odtwarzającego, powstaną przede wszystkim wtedy, gdy klienci nie będą poddawani oddziaływaniu odbioru. Może tu chodzić przede wszystkim o małe powierzchnie handlowe, drobne zakłady usługowe, w których odtwarzanie służy zapełnieniu czasu personelowi. Odtwarzanie owych utworów na większych przestrzeniach handlowych, w których klient przebywa dłuższą chwilę, podlegają zakwalifikowaniu jako połączone z korzyściami majątkowymi. Na taką funkcję wskazuje zwłaszcza specjalne rozmieszczenie głośników do odbioru w salach obsługi klienta⁶.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa nie wykazała okoliczności, o których mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Z kolei, podobnie jak przyjął to Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 25 marca 2004 roku⁷, należy uznać, że wynagrodzenie stosowne w rozumieniu art. 79 ust. 1, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor (również autor opracowania zależnego) gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia".

W niniejszej sprawie strona powodowa przedstawiła tabelę stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) za publiczne odtwarzanie utworów z nośników dźwięku i za pomocą urządzeń służących do odbioru programów radiowych w obiektach gastronomicznych (...) oraz tabeli stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) za publiczne odtwarzanie utworów za pomocą urządzeń służących do odbioru programów telewizyjnych (...), a nadto tabelę stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...) za publiczne odtwarzanie utworów z nośników obrazu i dźwięku podczas imprez karaoke O- (...). Na podstawie przedstawionych tabel strona powodowa ustaliła należną od pozwanej spółki stawkę za publiczne odtwarzanie utworów z nośników w należących do niej obiektach gastronomicznych.

Lokal strony pozwanej (...) należy według tabeli do obiektów grupy A, przy czym miejsc siedzących w lokalu jest 48, a miasto L., w której mieści się lokal liczy bezspornie ponad 100 tys. mieszkańców. Wobec tego stawka miesięczna w omawianym przypadku wynosi 115,42 zł, co przy zaokrągleniu daje kwotę 115,00 zł miesięcznie. Z uwagi na fakt, iż zgodnie z przedstawionymi tabelami strona powodowa może podwyższyć tę stawkę o 15% w przypadku odtwarzania utworów z odbiorników TV, to wynosi ona 132,00 zł.

Lokal „(...)” w którym organizowane były imprezy karaoke, należy według tabeli do lokali objętych stawką autorską za odtwarzanie utworów podczas imprezy karaoke ustalonej za jedną imprezę w wysokości nie mniejszej niż 50,00 zł.

W przypadku gdy działanie naruszającego jest zawinione (gdy do naruszenia doszło bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej), wówczas uprawniony może domagać się zapłaty kwoty równej potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia. Strona powodowa wykazała winę pozwanej w naruszeniu autorskich praw majątkowych. Wina ta przejawiała się w tym, że pozwana Spółka, wiedząc o konieczności posiadania licencji na odtwarzanie muzyki, w tym także obrazu i dźwięku w ramach imprez karaoke, takowej nie posiadała, a mimo to w swoich lokalach odtwarzała muzykę. O tym, że strona pozwana wiedziała o konieczności zawarcia stosownej umowy licencyjnej świadczy już fakt, iż umowę posiadał obecny prokurent Spółki T. M., który wcześniej prowadził powyższą działalność gospodarczą obejmującą obydwie przedmiotowe lokale jako osoba fizyczna. Wymieniony zawarł ze stroną powodową umowę licencyjną w dniu 26 września 2008 roku, a po przejęciu prowadzenia lokali przez spółkę (...) umów takich nie zawierano albo nie zaoferowano dowodów na poparcie tego faktu.

Niemniej jednak w sprawie wykazano, że publiczne odtwarzanie utworów (poza imprezami karaoke, które są traktowane odrębnie) miało miejsce tylko w jednym konkretnym miesiącu, tj. wrześniu 2013 r. Przy czym, jak już wyżej wyjaśniono, stawki wynagrodzeń autorskich są ustalane w postaci miesięcznego ryczałtu, a więc niezależnie od liczby dni i godzin odtwarzania w danym miesiącu. (por. k. 13). Zatem kwota podlegająca zasądzeniu z tego tytułu wynosi:

$$132,00 \text{ zł} \times 1 = 132,00 \text{ zł}$$

Potrójna wysokość wynagrodzenia to zaś:

$$132,00 \text{ zł} \times 3 = \mathbf{396,00 \text{ zł}}$$

Natomiast jeżeli chodzi o imprezy karaoke, to powódka wykazała jedynie, iż w rozpatrywanym okresie miały miejsce trzy takie imprezy w lokalu „(...)”. Zatem wynagrodzenie z tego tytułu wynosi:

$$3 \text{ imprezy} \times 50 \text{ zł/za imprezę} = 150,00 \text{ zł.}$$

Potrójna wysokość wynagrodzenia to zaś:

150,00 zł x 3 = **450,00 zł**

Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty 396,00 zł od dnia 5 lipca 2014 roku, to jest od dnia następnego, po dniu w którym doręczono pozwanej odpisu pozwu wraz załącznikami (por. k. 25), do dnia zapłaty. Natomiast od pozostałej kwoty od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanej odpisu pisma obejmującego rozszerzenie i zmianę powództwa (por. k. 113), tj. od dnia 29 listopada 2014 r.

Co do zasady wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczone od daty wymagalności roszczenia (art. 481 § 1 k.c.). Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.).

W pozostałej części powództwo należało oddalić jako niezasadne.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu pomiędzy stronami opiera się na regułach art. 100. zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Po stronie powodowej koszty procesu obejmują łącznie 961,00 zł:

- 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od jednego stosunku pełnomocnictwa (k. 7)

- 344,00 zł – tytułem opłat pod pozwu (k. 5, 71, 115)

- 600,00 zł - określoną zgodnie z treścią § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu⁸. Przy czym należy wyjaśnić, że zgodnie z § 4 ust. 2 tego samego rozporządzenia w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji. W sprawie nie ma też zastosowania stawka szczególna przewidziana w sprawach o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich.

Natomiast koszty procesu po stronie pozwanej wynoszą 617,00 zł, tj.:

- 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od jednego stosunku pełnomocnictwa (k. 47)

- 600,00 zł - tytułem wynagrodzenia pełnomocnika.

Łącznie koszty procesu po obu jego stronach wynoszą zatem:

961,00 zł + 617,00 zł = 1.578,00 zł.

Powód utrzymał się ze swymi żądaniami głównymi w części wynoszącej 13%. Pozwana winna zatem ponieść koszty procesu w kwocie:

1.578,00 zł x 13% = 205,00 zł

Dlatego na jej rzecz z omawianego tytułu zasądzeniu podlega kwota:

617,00 zł – 205,00 zł = 412,00 zł.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.

1 Tekst jedn. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 ze zm.

2 Zob. szerzej uzasadnienie wyroku SA w Warszawie z dnia 2 lipca 2014 r., I ACa 1516/13, LEX nr 1504522.

3 Zob. szerzej J. Barta, R. Markiewicz, Komentarz do art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, LEX/el.

4 Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 marca 2008 r., I ACa 102/08, LEX nr 447157.

5 Wyrok SN z dnia 28 września 2005 r., I CK 164/05, M.Prawn. 2005/20/97.

6 Wyrok SN z dnia 28 września 2005 r., I CK 164/05, LEX nr 356104.

7 II CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66,

8 Tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461